

Transkription af interview med korleder

Hvordan griber du korprøverne an? Er der en bestemt fremgangsmåde fra gang til gang?

Overordnet set er der jo altid en vis progression med opvarmning til at starte med og så tager jeg tit en forholdsvis kendt ting, som den første ting efter opvarmningen. Og hvis der er noget, som er nyt, der skal arbejdes med, så kan jeg også godt lide at lægge det forholdsvis tidligt i korprøven, mens de stadigvæk er friske i hovederne. Og så skal der jo drikkes kaffe, og det skal der klokken kvart i ni og sådan er det. Og efter kaffepausen
10 kan man også tage en lille smule mere af det, der sådan skal arbejdes med. Men jeg synes generelt, at det er bedst at lægge det forholdsvis tidligt i forløbet og så ellers bruge tiden efter pausen på ting, der skal repeteres. Og så kan jeg godt lide, at der er nogle ting i korprøven, som både er... at det ikke kun er langsomme ting, vi laver. Jeg kan godt lide, at vi slutter af med noget med lidt gang i. Altså det er lige gyldigt om, det er en rytmisk ting eller en klassisk ting. Der kan jo være gang i begge dele. Men altså at vi slutter af med noget, der er lidt munter, sådan at man er glad i kroppen, når man går fra kor. Det er sådan det overordnet. Men altså det er ikke noget, jeg sådan sidder derhjemme og planlægger, at nu skal vi gøre sådan og sådan og sådan. Det er tit sådan i løbet af aftenen, jeg beslutter det. Og det er også tit at... P og jeg lægger tit sådan en
20 strategi for, at vi vil gerne nå de og de satser igennem og det er ikke altid, vi når dem alle sammen. Det føles måske underligt at gå lige fra en meget udadvendt sats og over i en roligere sats og så lader vi være med det eller tager en anden mere udadvendt sats tilslut.

Så de hænger sammen?

Ja, så der på en eller anden måde bliver en eller anden musikalsk progression også i satserne. Så det også på en eller anden måde kommer til at hænge sammen. Men jeg har ikke læst nogen steder, at man skal gøre sådan, det er bare sådan, jeg synes, det er rart at gøre.

30

Den gang jeg var der, da lavede i også gruppeprøve. Er det også noget, i gør meget i?

Ja, det gør vi. Det er jo den store fordel ved, at vi er to instruktører, både mig og P. Det er, at så tager P som regel herrerne med ind i de tilstødende lokaler. Det gør, at vi kan lære nye satses hurtigere og at der ikke bliver så meget af den der tid, hvor de enkelte stemmegrupper sidder og venter, imens at basserne lærer deres stemme eller at sopranerne lærer deres stemme. Det er den store fordel, der er ved det. Der er også den ulempe ved det, at der er nogle ting, jeg er nødt til at sige flere gange. For eksempel forskellige musikalske udtryk, altså hvilken dynamik jeg vil have eller udtalen af ordene. P, hun gør det virkelig godt, men der er nogle ting, hvor hun ikke lige ved, hvordan det skal udtales, også lader hun dem bare gøre det, som de nu gør. Så der vil det være nemmere at gå ind forholdsvis hurtigere og sige, nej, det skal udtales sådan her, så munden får vænnet sig til at sige det rigtigt. Men det er sådan set den eneste ulempe, der er ved det, synes jeg.

Og i skiftes ikke til at have de forskellige?

Jo, vi gør det en gang imellem. Det gør vi, men det er mest mig, der har damerne. Jeg ved ikke hvorfor. Jeg har en gang imellem haft herrerne også, men det er mest mig, der har damerne.

Når du står og underviser, er der så nogle bestemte metoder, du bruger? Om det er noget, du tænker på, hvordan du gør eller om det er bare noget, du gør i situationen?

Altså rent praktisk så gør jeg det, at jeg indøver en bestemt frase... jeg kan godt lide, at det er nogle bestemte fraser, der ligesom hænger sammen. At man ikke bare tager... nu tager vi fire takter, for det har vi sagt, men at det er til det naturlige sted i melodien. Så kører jeg det som regel.. altså hvis jeg nu har damerne, så starter jeg som regel med alterne, fordi at sopranerne kender man som regel melodien på. Så spiller og synger jeg det sammen med alterne nogle gange indtil, at de virker til sådan at kunne det nogenlunde. Og så med sopranerne og så prøver at sætte det sammen. Og så krydser vi fingre og tær. En gang imellem slipper jeg helt tangenterne og så krydser vi fingre og tær. Jeg er tilbøjelig til at spille med dem i for lang tid. Jeg tror, at de ville blive stærkere nodelæsere, hvis jeg turde slippe tangenterne lidt tidligere.

Du bruger nogle gange billeder til beskrivelse, når du vil have korsangerne til at gøre noget?

Det er ikke noget, som jeg forbereder mig på. Jeg kan ikke, når jeg ser satsen for mig, se, at den der altstemme virker som en cellostemme eller den der sopranstemme virker som en fløjtestemme. Men når jeg hører det i sammenhæng, kan jeg godt mærke, at den har de der kvaliteter, som man også vil kende, hvis det var en cellostemme. Tit så bruger jeg et billede at sammenligne med et instrument, hvis det er en lidt småkedelig stemme, de har, hvor det kræver... stemmeføringen i altstemmen er tit tonegentagelse efter tonegentagelse og meget, meget små udsving og det kan godt være lidt drøbende for dem at skulle blive ved med at synge det og så holde intonationen oppe. Så synes jeg, det virker bedre at sige, at de skal forestille sig cellostemmen, end det virker at sige, at nu skal i passe på, at i skal synge rent. Så det er på den måde, jeg bruger det.

Så det er nogle billeder, der kommer til dig i løbet af undervisningen?

Ja, det er det. Det er ikke noget, jeg forbereder mig på.

Men det er bevidste valg, når du bruger dem?

Ja, det er det. Jeg forsøger at undgå at sige til koret, at de skal passe på, at de ikke falder eller at de skal synge lysere der. Jeg vil hellere prøve at beskrive, at frasen skal gøre sådan og sådan, fordi jeg synes, at det er nemmere at forholde sig til selv musikalsk. Hvis jeg havde været kormedlem, så kan jeg bedre forholde mig til, at en frase skal gøre sådan og sådan end, at der skal jeg passe på. Fordi hvis min dirigent siger til mig, at der skal jeg passe på, så vil det føre til, at jeg snører sammen i halsen og bliver anspændt på det tidspunkt. Hvorimod hvis min dirigent siger, at der vil frasen opad eller nedad eller der skal du føle dig som cello eller en fugl eller hvad som helst, så danner det nogle billeder, der gør det nemmere at komme henover det sted, som måske er en musikalsk udfordring.

De metoder, du bruger, er det dem, som du har det bedst ved eller bruger du metoder, som du ved, at koret har det bedst ved?

Jeg er jo uddannet sanger og underviser i solosang og meget af det, som jeg bruger på koret, er faktisk det samme som det, jeg bruger i solosang. Det er sådan lidt gensidigt, at

de ting, der virker, kan det betale sig at gøre igen og de ting, der ikke virker, kan det ikke betale sig at gøre igen. De ting, jeg vælger at gøre, det er ting, som jeg har det godt med og som koret også har det godt med. Jeg tror ikke, at det virker, hvis koret ikke har det godt med det.

Og hvis du heller ikke har det?

Og hvis jeg ikke har det godt med det. Jamen, det kan slet ikke lade sig gøre for mig at stå og lave noget som... i hvert fald ikke mere end en gang. Jeg ved jo ikke ret meget om at være kordirigent, så det bliver sådan meget på intuition og på basis af den erfaring, jeg har fra sangundervisning.

Men du må da have lidt korledelse fra din uddannelse?

Jo, altså jeg har jo grunduddannelsen fra universitetet og der har jeg jo haft noget korledelse og så har jeg jo haft et børnekor og ungdomskor tidligere, men det er ikke det, jeg har gjort mest ud af.

Tænker du over den måde, du står på foran koret på. Altså din person, fx om du er sur eller glad og om det har en betydning for prøverne?

Det er ikke sådan, at hvis jeg har en off-dag, at jeg tænker, at nu skal jeg spille, at jeg er glad. Det er klart, at hvis jeg er træt og indadvendt i mit kropssprog, så vil det påvirke koret også i deres præstation simpelthen. Men jeg er faktisk så heldig, at der er så god kemi imellem mig og koret, så selvom jeg er træt, når jeg kommer på arbejde, så i løbet af det stykke tid det tager at lave opvarmning, så bliver jeg også varmet op og bliver parat og udadvendt og klar i mit kropssprog, så jeg har faktisk ikke oplevet sådan at være rigtig sur og træt, når jeg var der. Så ja, vi påvirker hinanden gensidigt. Det synes jeg egentligt, at den går meget begge veje. Men det er ikke noget, jeg sådan tænker over, at nu skal jeg virke som om, jeg er enormt glad og frisk. Det kommer bare af sig selv.

Når du står til prøverne, tænker du så over, hvordan din kropsholdning er?

Det er jo med i min kodning som sanger. Det er ikke noget, jeg tænker over, men det falder naturligt for mig, at når jeg står foran nogen og skal formidle noget, så er det med

et åbent kropssprog. Det er ikke noget, jeg har tænkt over, men det ligger i min træning også fra sangerfaget.

Tænker du over dit stemmebrug, fx når du snakker til koret?

Jeg tænker over det på den måde, at hvis der for eksempel er brug for, at vi laver talekor for at få rytmen på plads i en bestemt sats, så tænker jeg over ikke at tale for dybt. Men når vi laver talekor, så prøver jeg at tale lidt mere syngende også for at få kormedlemmerne til at bruge deres stemme rigtigt... altså bruge deres stemme støttet. For hvis de bare sidder og falder ned på den der måde, så giver en taleøvelse ikke det samme, som hvis de har kroppen med sig. En gang imellem skal jeg tænke på at tale lidt tydeligere, for jeg kan se, at nogle af tenorerne sidder dernede og... (hun tager hånden op til øret). Det er jo ældre mennesker nogle af dem, som har svært ved at høre, så en gang imellem skal jeg lige tænke over at rette mig op og tale lidt tydeligere. Men ellers er det ikke noget, jeg tænker bevidst over andet end lige taleøvelsen, at jeg ikke falder for meget ned. Ellers så oplever jeg tit, at hvis jeg skal formidle noget over for koret, så er det naturligt for mig at tale lysere, hvis jeg skal henvende mig til mange.

Hvad er korets mål? Har de et mål?

Ja, det er jo nok mere koret, der skulle svare på det. Sådan som jeg opfatter det, der er det, at koret er der for at synge og er der for at blive bedre til at synge. De sætter også pris på at have pausen sammen og hygge sig sammen med en kop kaffe, men det er ikke derfor, at de kommer. Det er min fornemmelse, at hvis vi meget gentager ting, som de kender i forvejen, så kan de godt komme til at kede sig. Der skal ske noget nyt en gang imellem. Samtidig skal der ikke ske for meget nyt, fordi det skal også være sådan, at man ligesom kan følge med i det. Men jeg synes, at de virker ambitiøse af et almindeligt amatørkor at være. De virker til at have en ambition om at blive så gode som muligt på de præmisser, som de nu har af at være glade amatører.

Har du et mål for koret?

At de skal blive så gode, som de kan blive. Nej, jeg har ikke sådan defineret et mål. Jeg synes, at det er rigtig dejligt med koret at få mulighed for at genfinde nogle af de ting, jeg selv har sunget i kor. Jeg holder rigtig meget af de gamle danske sange, og dem kan

det være lidt svært som sanglærer at få lov til at bruge. Der kan være en hvis tilbageholdenhed fra eleverne over at synge sådan noget gammelt skidt og den tilbageholdenhed synes jeg ikke, at jeg mærker i koret. Jeg vil gerne, at de bliver bedre rent sangtekniske. De vil meget gerne synge ting, som lige er i overkanten af, hvad de egentlig rent teknisk kan formå. Og så vil jeg gerne prøve at udvide deres sangteknik sådan, at de bedre kan honorere de ting, de gerne vil synge. De vil for eksempel gerne synge en korsats lavet over Griegs Våren og det synes jeg ikke, de gør godt nok. Og det synes de selv, at de gør. Så der er nogle steder, hvor jeg prøver at hive dem hen på det niveau, som der passer til dem og uden at hive dem væk fra deres ambition. Men samtidig med det kan jeg sagtens finde på at stikke dem en renæssancesats og sige, at den her skal vi lave, fordi den, synes jeg, da er sjov og så får vi at se, om vi kan. Og så arbejder vi med den og ser, om vi kan. Der er ikke sådan noget overordnet mål andet end, at vi skal have det sjovt og så har jeg stor respekt for, at de mennesker der kommer, de kommer og bruger deres fritid på det, vi er der for. Så jeg synes ikke, jeg har ret til at stå og herse og regere og sige, at sådan skal det være og være den sure korleder. Jeg synes, at vi skal have det hyggeligt sammen og hvis det så betyder... Jeg ved, at der er en af kormedlemmerne, som godt kunne tænke sig, at vi synger noget Abba, og det har jeg egentligt ikke særlig meget lyst til, at vi skal gøre, men det er da meget muligt, at når jeg nu ved, at han gerne vil synge noget Abba, at så gør vi da nok det på et eller andet tidspunkt, fordi det kan vi da også få noget ud af, uden at det absolut behøver at være min musiksmag, der sætter hele dagsordenen.

Det er sådan lidt samarbejde?

Ja, vi har jo et repertoireudvalg i koret, som jeg holder møder med en gang imellem. Altså møder det lyder så formelt. Vi mødes engang imellem i pausen. Fordi så har kormedlemmerne mulighed for at gå hen til deres repertoireudvalgsmedlem og sige, jeg synes, vi synger for meget på svensk eller jeg kunne godt tænke mig, vi skulle synge noget Abba eller skal vi aldrig synge noget musical eller kan komme med noder, som de har sunget i andre kor, og sige det her, det synes jeg er godt. Og på den måde kan jeg holde lidt en finger i jorden med, hvad synes koret er spændende, sådan at vi ikke bare køre ud af en eller anden tangent, som mig og P synes kunne være sjov, men også holder lidt fat i, hvad koret de ønsker. Og det synes jeg er en rigtig god måde at gøre det

på. Det er ikke altid, vi tager så meget hensyn til det, som... altså ikke lige her og nu. Det er ikke sådan, at hvis der kommer nogen med en korsats her og nu, at så går vi i gang med den. Der kan godt gå en hel sæson inden vi får tid eller får mulighed for at proppe den ind i vores program. Men jeg synes, at det er meget rart, det der med at kormedlemmerne kan komme med forslag. Og så synes jeg, at det er en dejlig ordnet måde at have det på, for ellers kunne man godt risikere, at der hele tiden ville være nogen, der kom med noder og det synes jeg egentligt er rart, at det er lidt mere ordnede forhold, at hvis de har noget, så giver de det til deres repertoireudvalgsmedlem. Så tager de det videre.

10

Hvor mange sidder der i repertoireudvalget?

Der er en fra hver stemmegruppe. Og så mig og P.

Har det sociale fællesskab betydning for korprøven?

Jamen, det har det da, for ellers er det jo ikke sjovt at gå til kor. Der skal være lidt plads til, at der kan være lidt fis i stemmegruppen. Men det er ikke altafgørende. Men det er da en meget væsentligt del.

Er det noget du tænker på under prøverne?

20 Nej, egentligt ikke så meget. Undervejs i prøverne kan det sociale fællesskab næsten være en hæmsko, hvis de kommer til at snakke lidt for meget. Nej, det bliver mest i pauserne, de får lov til at dyrke den slags. Altså der kan godt være en gang imellem, at vi flipper ud og laver et eller andet åndssvagt, som at gå rundt på gulvet, imens de synger en kanon eller sådan noget. Men ellers laver jeg ikke så meget for at hænge sammen. Der er nogle korledere, som synes, at det er rart at afslutte opvarmningen med, at man står og laver sådan noget fælles massage og det har jeg egentlig aldrig brudt mig om at blive udsat for som kormedlem og det er heller ikke noget, jeg gør for mit kor, for jeg synes ikke, at det er særligt rart. Men det er jo sådan noget, der kan være med til at styrke det sociale bånd mellem kormedlemmerne.

30

Føler du, at der kan være en distance mellem dig og korsangerne?

Jeg føler det ikke så meget, mens jeg står og arbejder, men jeg kan godt føle det, når der er pause eller hvis der er juleafslutning eller sådan nogle ting. Så kan det være svært at glide ind i den der rolle som at være en af de andre, fordi jeg kender selvfølgelig ikke hvert enkelt kormedlem ret godt, men de har alle sammen en mening om mig. Jeg føler ikke så meget distancen, når vi arbejder, for der er der jo en helt klar rollefordeling. Jeg fortæller, hvordan jeg synes, at det skal være og de gør det så godt, de kan. Og så prøver vi at mødes et sted mellem, hvad de kan og hvad jeg godt kunne ønske mig. Det kan godt være lidt ensomt i pauserne, fordi folk synes ikke rigtig, at de kan komme hen og snakke, hvis nu det er, fordi de ikke rigtig vil noget. Hvis det nu ikke rigtig er noget med musikken at gøre. Så det er egentlig der, at jeg mærker distancen mest. Det er også okay, at det er sådan, det er. Men jeg føler mig også selv lidt kejtet tilpas ved juleafslutninger. Jeg føler, at koret måske har en forventning om, at jeg også tager teten i de sociale sammenhænge og det gør jeg altså ikke. Der kan jeg godt sådan føle mig lidt utilpas med den distance, der er.

Der er vel et andet forhold mellem dig og P? Har i det samme forhold til koret?

P har arbejdet med koret i længere tid, end jeg har, så hun kender flere af dem, men ellers tror jeg, at det er nogenlunde det samme, hun oplever. Men hun er som instruktør lidt mere forsagt, end jeg er. Jeg ved ikke, om hun føler det samme pres for at skulle være den sjove i de sociale sammenkomster.

Bruger sangerne hinanden under korprøverne?

En gang imellem kan jeg jo se, at de stikker hovederne sammen og er gode til at hjælpe hinanden. I det omfang at det ikke generer, så lader jeg dem gøre det. Hvis det virker som om, at der er meget uro for eksempel i altgruppen, fordi der er mange, der ikke rigtig kan finde af det, så tager vi det nogle flere gange eller også spørger jeg dem, er det noget, i skal have hjælp til. Men de er rigtig gode til at sige overgangen til der, kan vi ikke lige tage det igen. Hvis det er noget, som hele gruppen har problemer med.

30

Tænker du over, at man som korleder kan tillægge sig dårlige vaner?

Jeg er godt klar over, at man kan, men det er da ikke noget, jeg synes, at jeg gør. Man kan jo godt tillægge sig nogle bestemte ting, man gør, som måske harmonerer dårligt med dem, som man arbejder med her og nu. For eksempel så har jeg arbejdet rigtig meget med børn. Så jeg har vænnet mig til, at hvis man skal have ro, så skal man sige shh. Og det har jeg så kunnet forstå siden hen, at de der voksne synes, at det er lidt grænseoverskridende, hvis man siger shh til dem. Men det er nu engang meget effektivt, fordi de jo godt kan sidde og snakke en hel del og det skåner min stemme ved at sige shh end at råbe, at nu må I se at tie stille. Så selvfølgelig kan man udvikle nogle vaner, men jeg opfatter det mere som om, at jeg udvikler en undervisningsstil og at den stil måske kan harmonere dårligt med den enkelte korsanger. Jeg håber på, at hvis der er nogle, der synes, at jeg overtræder deres grænser, at de så lige kommer hen til mig og siger, kan du ikke sige det der på en anden måde, det bliver jeg faktisk ked af, eller et eller andet. Det er jo klart, at jeg aldrig vil udstille enkelte kormedlemmer andet end dem, der kan tåle det. Der vil jo altid være en eller anden brallerrøv, som siger et eller andet gejl og så må man jo give lidt gas igen. Hvis der er nogle, som påpeger, at noget passer dårligt sammen med dem, vil jeg da prøve at lave det om. Det er ikke sikkert, at jeg kan. Men hvis der er noget, der støder dem, så vil jeg da forsøge at undgå det. Men det er jo svært at identificere sine egne dårlige vaner. Det kan man jo ikke.

20

Hvilke overvejelser gør du dig under dine forberedelser til korprøverne?

Jeg gør mig da nogle overvejelser sådan i forhold til, er der nogle sammenfald mellem den måde de forskellige stemmer er... I nogle satser er det jo, at soprancerne og tenorerne egentlig synger den samme stemme bare lidt forskudt og basserne og alterne egentlig synger deres stemme bare lidt forskudt. Der kan man jo med fordel øve tenor og sopran sammen og bas og alt sammen og derved hurtigt få en sats op at stå. Så dels afkoder jeg satserne for om, der er sådan noget eller om, der er noget kanonagtigt eller der er nogle sekvenser. Men ellers så går min forberedelse sådan primært ud på lige at spille og synge stemmerne igennem og mærke efter, hvor henne er der nogle mærkelige spring. For det er altid ved de mærkelige spring, at der bliver problemer. Så hvis man er forberedt på, hvor de der steder nok kommer, så er det nemmere at tage dem, når de så også rent faktisk kommer. Jeg kan godt opleve, at hvis jeg ikke selv har været ordentligt

30

forberedt på det, så bliver sådan et sted altid et problem. Fordi hvis stemmegruppen hører en usikkerhed i min stemme, så overfører de den intuitivt til deres egen stemme, hvorimod hvis de hører en eller anden mærkelig stemmeføring, som jeg så bare synger med overbevisning... og somme tider kan jeg også finde på at sige, her er det ekstra lækre sted, så de får en øget opmærksomhed på lige netop det sted, som har en ekstra udfordring, så er det meget nemmere. Jeg synes, at det er en rigtig god ting at være opmærksom på, hvor henne er der de der underlige stemmeføringer, som kan føles uvante i stemmen eller hvor springer den lige pludselig op i et andet register, hvor man skal gøre noget andet rent fysisk og rent teknisk for at kunne komme omkring ved det på en måde, der er god for stemmen. Hvis man sætter et eller andet tillægsord på det, at det her det er et ekstra lækkert sted eller her får tenorerne rigtig lov til at brillere eller nu skal i bare høre, fordi så får korsangerne mere lyst til at yde den ekstra indsats og selv tage personligt initiativ til, at de alle sammen kommer der op, i stedet for at det bare bliver sådan, at det der e, det synger min sidemand nok, så jeg kan bare lige synge dem ved siden af. Det er vigtigt, at alle korsangerne tager initiativ og tager personligt ansvar for, at satsen kommer til at lykkes ordentligt.

Gør du noget for at forny dig både fagligt og personligt?

Nu har jeg kun været dirigent for koret i halvandet år, så det er en lang fornyelse. Ja, det gør jeg jo på den måde, at jeg en gang imellem tager en sats, som jeg har hørt, at koret kan. Specielt det første år hvor vi havde rigtig mange koncerter, som skulle køres af sted rigtigt hurtigt og der var egentlig ikke meget genbrug af materiale fra koncert til koncert. Der var vi nødt til at gribe dybt ned i plejerposen og der måtte jeg jo altså en gang imellem bare stemme op og så tager vi denne her og nu synger vi den lige tre gange, så jeg lige kan lære den. Det har vi været nødt til at gøre. Og ellers så går jeg på opdagelse i deres nodearkiv og hvis jeg har tid til det også i forskellige andre nodebunker. Men ellers er det ikke sådan, at jeg endnu gør så meget for at finde nye satser, da der egentlig er så rigeligt at tage af i korets arkiv og i mine gemmer og så de sange, som koret kommer med en gang imellem. Men det er ikke noget, jeg sådan bevidst opsøger endnu.

Heller ikke direktionsmæssige ting eller sangteknisk? Fx tager på kurser?

Jeg har ikke været på kursus i direktion, siden jeg gik på universitetet. Men jeg tager da på kurser og holder mig opdateret med kurser stemmemæssigt. Jeg har taget et kursus med rytmisk sang for klassiske sangere og nogle forskellige efteruddannelseskurser. Men det er altså mest kurser, der er rettet i forhold til min musikskolevirksomhed, som jeg tager på. Som jo så også giver noget positivt afkast den anden vej. Jeg har fornyeligt været på et børnemusikkursus og det gik da også lidt ud over koret. Det, synes de, måske var lidt fjollet en gang imellem, men der skal også være plads til, at det skal være lidt fjollet. Men det er ikke noget, jeg endnu har haft tid og overskud til at gå på 10 direktionskurser og sådan nogle ting. Det er da noget, som jeg givetvis vil få brug for på et tidspunkt.

Har koret en uniform?

Ja, når de synger til koncert, så står mændene i noget sort og jeg tror nok, at det skal være noget højhalset, noget blazeragtigt eller sådan noget og damerne står også i sort og har nogle silketørklæder i sorte og rødlige farver, som er håndmalet, som er vældig flotte. Jeg står så bare i sort. En gang imellem siger de, at du skal da også have et tørklæde og det vil jeg sådan set også gerne. Det er meget pænt, men jeg kan bare sådan se for mig, hvordan jeg vil komme i kambolage med det tørklæde ud over det hele, så 20 det har jeg sagt, at det synes jeg ikke hører til min beklædning. Tidligere har de haft en mandlig dirigent, så der har det ikke været noget problem.

Hvad har P på?

Hun har også sort på. Hun har altså også et tørklæde, som hun vist har på en gang imellem og det kan hun godt få til at fungere.

Tænker du over, hvad tøj du har på til korprøver?

Jo, det gør jeg på den måde, at jeg jo ikke vil have noget på, som jeg synes, at jeg ser træls ud i, når jeg skal stå der foran alle de mennesker. Men det er ikke sådan, at jeg 30 dresser mig op, når jeg skal til korprøve. Jeg tager noget tøj på, som jeg har det godt i og som ser nogenlunde ordentligt ud. Så det er ligesom på et hvert andet af mine jobs. Jeg kommer ikke i mine hjemmebukser og jeg kommer ikke i højhælede sko, for det

kan jeg ikke holde ud at stå i, i så lang tid. Så det er sådan godt og praktisk arbejdstøj. Men det er da klart, at man tænker da over, at det ser ordentligt ud og at det ikke stumper på maven, når man strækker sig. Ikke fordi jeg tror, at koret vil have nogle særlige problemer ved det, men jeg vil bare synes, at det var træls, hvis man står og laver opvarmningsøvelser eller står og dirigerer og så hopper trøjen lige pludselig op over den nederste delle. Det, synes jeg ikke, vil være særligt flatterende.

Hvilken rolle har du i koret? Står du for den musikalske del eller også det praktiske?

- 10 Nej, jeg skal kun dirigere og stå for den musikalske del. Der er jeg så heldig i koret. For det første så har vi jo P til at spille på klaveret og vi har Korsanger X til at sørge for, at der er noder til os alle sammen. Vi har Korsanger Y til at sørge for, at der kommer koncerter og vi har en bestyrelse, der fungerer rigtig godt, til at sørge for, at det hele glider. Der er et rejseudvalg til at arrangere rejser og der bliver løbende lavet festudvalg til nytårsfesten og sådan nogle ting. Nej, jeg skal bare bestemme, hvad for noget musik vi skal lave, sammen med P og så prøve på at få dem til at lave det. Så det er jeg rigtig glad for, at jeg ikke skal påtage mig alle de praktiske ting. Men der er selvfølgelig lige med den afsluttende kontakt i forhold til, hvis det er en kirke, vi skal ud at synge i. Det er mig, der sender program og oplysninger om komponister og arrangører og sådan
- 20 nogle ting til organisten, men det er sådan den eneste administrative ting, jeg har. Og så i samarbejde med P, der laver vi en halvårlig plan med hvilke satser, vi kunne tænke os at arbejde med. Der laver vi nogle overordnet planer for, hvad vi godt kunne tænke os at komme omkring. Det holder vi os så til i et vist omfang.

I forhold til dig og P er der forskel på, hvem der bestemmer der eller er det et samarbejde?

- Det første år var det meget mig, der tog teten hele tiden. Men jeg er blevet bedre til at finde ud af at bruge P. Nu holder vi simpelthen et møde et par dage inden den første gang om sommeren og snakker om, hvad vi godt kunne tænke os at lave på den lange
- 30 sigt og på kortere sigt. Som regel er det mig, som lægger ud og så supplerer P med de ting, som hun har tænkt på og som regel er det rigtig meget det samme, så der har ikke været grund til sådan store kampe om, hvem der havde magten. Det går egentlig vældig

godt. P er rigtig god til at sige til mig... For eksempel havde jeg ikke tænkt på, at vi skulle have I Danmark er jeg født med, når vi skal til Berlin nu her i foråret. Jeg havde bare tænkt, at vi kunne tage Den danske sang er en ung blondt pige, bare for at tage noget andet, end vi altid plejer. Jeg tror nu nok, at de forventer, at vi skal have den med (P). Nå okay, så retter jeg mig efter det, for hun har alligevel noget mere insideinformation i koret om, hvad de plejer. Så jeg er blevet meget bedre til at bruge de ressourcer, der ligger i P. Og også at lade hende sørge for at tage kontakten til vores nodearkiver om, hvilke satser der skal være parate. Så jeg ikke behøver at stå med de der administrative opgaver, som hun ligeså godt kan få lov til. Og det er også min
10 opfattelse, at hun synes, at det er meget rart at være mere involveret i det nu, end hun var det i den første sæson. Men i første sæson skulle jeg lige prøve at finde mine ben i det og det, jeg ellers sådan havde prøvet af korlederting, der var det mig og kun mig. Der var det mig med noderne og mig med at sørge for koncerter. Det er en stor lettelse, at det ikke er det mere.

Er det dig, der bestemmer den ugentlige planlægning?

P laver sådan nogle fine skemaer, over hvilke satser vi har og så kan man sådan krydse af efter hvilke nogle, vi har lavet. Det er rigtig rigtig godt. Og så plejer vi faktisk i slutningen efter korprøven lige at stikke hovederne sammen og lige aftale at næste gang,
20 der arbejder vi med det og det og det og det. Og så vi kan altid tage noget mere, hvis der er god tid og det er der aldrig. Så det er vi faktisk kommet ind i en rigtig god rutine, så vi i en slutning af en øvegang allerede kan planlægge, hvad vi skal næste gang. Det er en rigtig dejlig måde at gøre det på. Og det er altså P, der har sørget for at indføre det, fordi hun er så dejlig struktureret. Og jeg trives rigtig godt med, at vi gør det på den måde.

Så får hun også mere at sige?

Ja, ja. I forhold til koret er det selvfølgelig mig, der har den mest udadvendte rolle, men det er vigtigt, at vi har et ordentligt samarbejde, fordi jeg gider ikke at skulle bestemme
30 over hende, så det fungerer rigtig fint.

Vil du fortælle lidt om koret?

Der er vel en halvtreds stykker. Jeg ved det ikke helt præcist, hvor mange de er. De er rigtig mange. Jeg ved ikke helt, hvad gennemsnitsalderen er, men der er nogle, der er fyrrer og der er nogle, der er firs. Der er et bredt udsnit der, men flest lige omkring pensionsalderen. Vi trænger til noget nyt blod snart. Det er grundlæggende et firestemmigt kor, men alle stemmerne kan deles op i 1. og 2. stemmer, så de kan synge ottestemmigt, hvis det skal være. Der er en stor overvægt af damer. Der er vel to tredjedele af koret er damer og en tredjedel herrer og det giver selvfølgelig nogle udfordringer til, hvad vi kan synge. Det er noget af det, som kan være lidt svært, fordi 10 koret vil være rigtig træt af at synge alt for mange ting, hvor der er sopran, alt og så en samlet herrestemme. Det vil gå deres ære for nært at gøre alt for meget af det. Så de har også brug for at synge noget, hvor de synger mangestemmigt, fordi så føler de sig rigtig gode. Og hvis det så en gang imellem betyder, at vi en ikke lige kan høre anden tenoren, så må det være sådan. Bare vi holder os inden for en rimelig musikalsk standard.

Hvad slags repertoire synger i?

Det er blandet repertoire, der hælder mest mod det klassiske. Det er de gamle danske sange, Carl Nielsens ting. Vi synger rigtig mange arrangementer af Anders Öhrwall og Jens Johansen har også skrevet nogle af de arrangementer, vi laver. Vi synger også 20 nogle lettere rytmiske ting, men sådan rigtig rock og rul, det bliver det altså ikke til. Det skyldes to ting. Det skyldes dels, at deres dirigent og pianist ikke kan finde ud af den slags og så skyldes det, at koret simpelthen har en for høj gennemsnitsalder til sådan at kunne... Det er en stor udfordring, hvis der skal være liftede rytmer og hvis der skal være synkoper. Det skal der arbejdes rigtig meget ved, for det falder dem ikke nemt. Til gengæld har de nemt ved eller forholdsvis nemt ved at synge sådan en sats som Stemning af Peterson-Berger. Så det er godt og blandet. De kan godt lige at synge nogle negro-spirituals og det er jeg ikke særlig god til, men det bliver jeg nok efterhånden. Og så vil de gerne synge noget med noget gang i en gang imellem og der er det jo altid svært at finde ud af, hvad de egentligt mener med noget gang i. Men det må godt svinge 30 en lille smule en gang imellem. Det kan være svært lige at ramme hovedet fuldstændig på sømmet også fordi der er så stor en aldersspredning mellem de yngste og de ældste i koret. Så en gang imellem kan det føles ligesom om at sætte sig mellem to stole. Fordi

man både skal ride på den der hest, der siger, at vi skal synge Blæsten går frisk på Limfjordens vande og I Danmark er jeg født og andre sådan klassikere. Hvor nogle af de yngre i koret også gerne vil have, at der er noget nyere og lidt sjovere med også.

Vil du ikke fortælle lidt om dig selv og din faglige baggrund?

Jeg startede med at gå tre år på universitetet... Nej, jeg startede for længe, længe siden med at gå i kor selv og har sunget altid, hele mit liv. Og så har jeg gået på universitetet i tre år, hvor jeg blandt andet har noget direktionsteknik fra og så kom jeg ind på konservatoriet og har uddannet mig til klassisk sanger og sangpædagog. Og det arbejder jeg som. Og så har jeg selvfølgelig en masse praktisk erfaring dels i forbindelse med mit arbejde som sanglærer og så har jeg lige været stemmecoach over et projekt på Det Hem'lige Teater. Det bliver let sådan noget blæksprutte-noget, når man arbejder med musik.

Hvor lang tid varer jeres korprøve?

Vi går jo i gang cirka kl. kvart over syv og så øver vi indtil kvart i ni og så er et kvarters pause og så øver vi igen tre kvarter.

Og det er kun en gang om ugen?

20 Ja, det er kun en gang om ugen.

Hvor mange koncerter har i cirka?

Jamen, det første år havde vi rigtig, rigtig mange, så det ved jeg ikke rigtig, om man kan regne med. Vi har som regel en seks-otte stykker i løbet af et året. Som regel prøver vores koncertkoordinator at lægge koncerterne om onsdagen (normal øvedag), sådan at man ikke på samme måde mærker, at man er af sted til en koncert. Det har den store fordel, at vi næsten altid kan. At alle kormedlemmerne kan den dag og også at jeg og P kan. Det har så den ulempe, at det tager selvfølgelig tager øvetid fra os, men man mærker ikke på samme måde koncertpresset, når det ligger om onsdagen.

30

Hvis du skulle ud og dirigere andre kor, vil du så gribe det an på samme måde som ved dette kor?

Det tror jeg ikke.

Eller vil det afhænge af koret?

Det vil afhænge af koret. Men som det er nu, har jeg slet ikke lyst til at have andre kor, fordi jeg kan ikke rumme det i mit hoved. Men nej, jeg tror, at det vil komme meget an på stemningen i koret. Der er jeg ret god til at mærke, hvad de befinder sig med og sådan nogle ting og hvor meget gas kan de tage og hvor seriøs, skal man være. Det vil selvfølgelig tage nogle gange lige at skyde sig ind på, men jeg tror altså, at det vil afhænge meget af koret. Jeg tror, at hvis det var et yngre kor, så vil jeg lave mere øregas, end jeg gør nu. Det er ikke til at vide. Det kan også være, at den måde, jeg har koret på, smitter så meget af på korets måde at være på, at det vil blive meget det samme.

Det var alt, hvad jeg havde. Har du noget, du gerne vil tilføje?

Næh. Så vidt jeg husker det, så den gang hvor du var der at optage, der havde vi meget gang i at lære mange nye stemmer og sådan noget og jeg kunne selvfølgelig godt have ønsket, at du kunne have været der engang, hvor vi ligesom kunne vise noget mere af, hvad koret kan og hvad jeg kan med mine hænder. Men det var jo sådan, det var den dag. Det er jo altid forskelligt fra gang til gang, hvordan det er. Om der er mange nye noder eller om det er at sætte noderne på plads rent musikalsk.